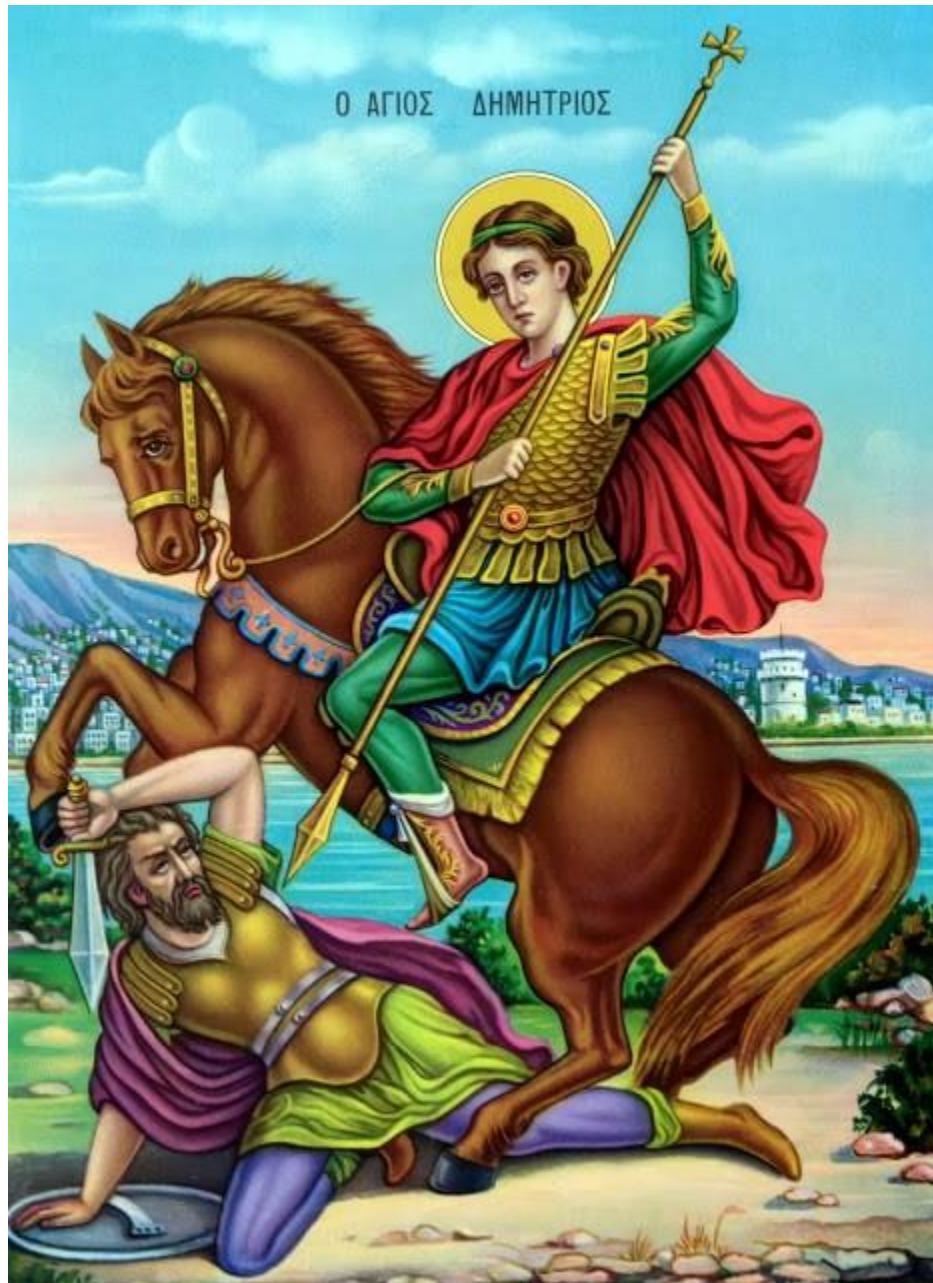

Άγιος Δημήτριος ο Μεγαλομάρτυς, Θαυματουργός και Μυροβλύτης.

1. Το σύντομο Συναξάρι του "Μηναίου" (26 Οκτωβρίου).

Ο ένδοξος μεγαλομάρτυρας Δημήτριος έζησε στα χρόνια των αυτοκρατόρων της Ρώμης Διοκλητιανού (284-304) και Μαξιμιανού (286-305). Καταγόταν από τη Θεσσαλονίκη. Από τους γονείς του πήρε την ευσέβεια και ο ίδιος υπήρξε διδάσκαλος της χριστιανικής πίστης.

Όταν κάποτε ο Μαξιμιανός πήγε στη Θεσσαλονίκη, ακούγοντας όσα έλεγαν όλοι για την αρετή και τη μεγάλη πίστη του Δημητρίου στον Θεό, διέταξε και τον συνέλαβαν και τον φυλάκισαν.

Ο αυτοκράτορας αυτός καμάρωνε για έναν άντρα, με τ' όνομα Λυαίος, που ήταν γιγαντόσωμος και πολύ δυνατός και τους ξεπερνούσε όλους. Ο Μαξιμιανός θέλοντας να τιμήσει το Λυαίο, παρακινούσε τους Θεσσαλονικείς να μπουν στο στάδιο και να παλέψουν μαζί του.

Τότε ένας νέος στην ηλικία χριστιανός, που τον έλεγαν Νέστορα, επισκέφθηκε τον άγιο Δημήτριο στην φυλακή και του είπε:

- "Δούλε του Θεού, θέλω να αντιμετωπίσω τον Λυαίο. Προσευχήσου για μένα στον Κύριο.

Ο άγιος, αφού πρώτα έκανε στο μέτωπο του Νέστορα το σημείο του σταυρού, του είπε:

- Και το Λυαίο θα νικήσεις, αλλά και για το Χριστό θα μαρτυρήσεις!

Έτσι λοιπόν ο Νέστορας, παίρνοντας δύναμη και θάρρος από τα λόγια αυτά του αγίου Δημητρίου, αντιμετώπισε τον Λυαίο, τον θανάτωσε και ταπείνωσε την αλαζονεία του.

Ο Μαξιμιανός ντροπιάστηκε πολύ από το γεγονός ότι το καμάρι του, ο Λυαίος, είχε τόσο ταπεινωτικό και απρόσμενο τέλος. Ερευνώντας όμως το θέμα, πληροφορήθηκε ότι αίτιος της σφαγής του Λυαίου ήταν ο άγιος Δημήτριος. Χωρίς χρονοτριβή λοιπόν έστειλε στη φυλακή στρατιώτες, με την εντολή να λογχίσουν την πλευρά του πέρα ως πέρα.

Οι στρατιώτες εκτέλεσαν πάραυτα την εντολή κι έτσι ο ένδοξος μεγαλομάρτυρας Δημήτριος παρέδωσε στον Κύριο την ψυχή του και κοσμήθηκε με το αμάραντο στεφάνι του μαρτυρίου.

Μετά το μαρτυρικό του θάνατο ο Άγιος επιτελούσε πάρα πολλά θαύματα και παράδοξες θεραπείες.

Εξάλλου, πάλι με εντολή του Μαξιμιανού, αποκεφαλίστηκε από τους στρατιώτες και ο Άγιος Νέστορας, (Κατά το Συναξαριστή -27 Οκτωβρίου, ο Άγιος Νέστορας θανατώθηκε με τη χρησιμοποίηση του ίδιου του ξίφους του, με το οποίο είχε νικήσει τον Λυαίο).

2. Πηγές για τη ζωή, το μαρτύριο και τα θαύματά του.

Ο Άγιος Δημήτριος είναι μία από τις πλέον δημοφιλείς μορφές στο ορθόδοξο Αγιολόγιο. Έτσι ίσως εξηγείται και το γεγονός ότι και νωρίτερα αλλά κυρίως από τον 6ο αιώνα κι εξής πολλοί συγγραφείς του αφιέρωσαν θερμά εγκώμια, ενώ εκκλησιαστικοί ποιητές και μελωδοί συνέταξαν ύμνους για να ψάλλουν το βίο, το μαρτύριο και τα πάμπολλα θαύματά του. Η τάση αυτή ενισχύθηκε σημαντικά κατά το 14ο αιώνα, όταν στη Θεσσαλονίκη ξανάρχισαν να τελούνται λαμπρότερες οι εορταστικές εκδηλώσεις προς τιμήν του.

Κύριες από τις αρχαιότερες πηγές για τον Άγιο Δημήτριο είναι:

α. Το Μαρτύριο του, γραμμένο από τον Άγιο Συμέωνα το Μεταφραστή (κατά το 10ο αιώνα).

β. Τρία βιβλία θαυμάτων του. Πρόκειται για συλλογές θαυμάτων του Αγίου, εκ των οποίων το Α' βιβλίο είναι έργο του αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ιωάννη του Α' (7ου αιώνα), το δε Β' βιβλίο, όπως και το Γ' είναι άγνωστων συγγραφέων (το ένα του 6ου και το άλλο του 19ου αιώνα). Το Μαρτύριο και τα τρία βιβλία των θαυμάτων περιλαμβάνονται στον τόμο 116 της Ελληνικής Πατρολογίας του J. P. Migne.

Σημαντικότερες πληροφορίες για το βίο, το μαρτύριο και τα θαύματά του περιέχονται στους εγκωμιαστικούς λόγους που συνέταξαν, μεταξύ άλλων, και οι: Αυτοκράτορας Λέων ο Σοφός, Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, Θεοφάνης ο Κεραμεύς, Πλωτίνος και Ισίδωρος Θεσσαλονίκης, Γεώργιος Ακροπολίτης, Κωνσταντίνος Αρμενόπουλος, Δημήτριος Χρυσολωράς, Νικόλαος Καβάσιλας, Γεώργιος Κεδρηνός και Φιλόθεος Κωνσταντινουπόλεως,

3. Καταγωγή και μόρφωση.

Το έτος 280 μ.Χ. ανάγουν οι αγιολογικές πηγές τη γέννηση του Δημητρίου στην ένδοξη και λαμπρή πόλη της Θεσσαλονίκης, από γονείς που ήταν επίσημοι και οι ρίζες τους κρατούσαν από τους αρχαίους Μακεδόνες.

Από τη παιδική του ηλικία διακρίθηκε στις επιδόσεις. Όντας ευφυής και με τη στήριξη των γονέων του πέτυχε να γίνει κάτοχος όχι μόνο της κοσμικής αλλά και της θείας γνώσης. Καθώς δε μεγάλωνε, "προέκοπτε σοφία και ηλικία και χάριτι" (Λουκ. 2, 52) και γινόταν "χαρίεις την μορφήν, ψυχήν δε χαριέστερος· ηδύς το φθέγμα, τον τρόπον ηδύτερος· γλυκός τον λόγον, το ήθος δε γλυκύτερος" (χαριτωμένος στη μορφή, ακόμα πιο χαριτωμένος στην ψυχή· ευχάριστος στην ομιλία, πιο ευχάριστος στη συμπεριφορά· γλυκός στα λόγια,

ακόμα πιο γλυκός στο χαρακτήρα του), όπως αναφέρουν οι βιογράφοι του. Στην ηλικία αυτή υπερτερούσε σε ήθος και γνώσεις όλων των συνομηλίκων του. Και κοντά σε τούτα ο Θεός τον είχε προικίσει και με την ωραιότητα του σώματος, χωρίς όμως όλα αυτά να τον οδηγήσουν - όπως πολλούς άλλους νέους - στην έπαρση και στην αμαρτία. Αντίθετα ο πνευματικός του αγώνας έδινε στο πρόσωπό του εκείνη την ανεπιτήδευτη χαρά και τη λάμψη του βλέμματος, που υποδήλωναν αγιότητα.

4. Αξιώματα και δράση.

Η σύντομη σε διάρκεια επίγεια ζωή του Δημητρίου συνέπεσε με τη βασιλεία του αυτοκράτορα Μαξιμιανού, ο οποίος κατείχε τα σκήπτρα των Ρωμαίων (286-305 μ.Χ.), στα πλαίσια του συστήματος της Τετραρχίας που είχε καθορίσει ο σκληρός διώκτης των χριστιανών, αυτοκράτορας Διοκλητιανός (284-305 μ.Χ.).

Φτάνοντας ο Δημήτριος στην αρχή της αντρικής ηλικίας έδειξε ολοκληρωμένα πλέον τα χαρίσματα με τα οποία ήταν κοσμημένος. Ρωμαλέος σωματικά, καρτερόψυχος, γνώστης των πολεμικών τεχνών, χρηστοηθής, σεμνός και κόσμιος. Αρετές και προσόντα γνωστά σε όλους τους Θεσσαλονικείς. Έτσι η φήμη του δεν άργησε να φτάσει μέχρι και τον αυτοκράτορα Μαξιμιανό. Ο οποίος, εκτιμώντας όλα αυτά, τον ανύψωσε στο αξίωμα του ανθυπάτου (επρόκειτο για τοποτηρητή του υπάτου σε ρωμαϊκή επαρχία, - ήταν ανώτατο αξίωμα), και μάλιστα τον περιέβαλε και με την επίσημη υπατική χλαμύδα.

Ο Δημήτριος δεν πιάστηκε για το κοσμικό αυτό, έστω και τόσο υψηλό αξίωμα. Γιατί ήξερε να διακρίνει μεταξύ των πρόσκαιρων και των αιώνιων αγαθών και θεωρούσε ότι πάνω απ' όλα βρίσκεται η πίστη στο Χριστό και η απόλαυση της ουράνιας μακαριότητας.

Έτσι λοιπόν άρχισε να μιλάει με παρρησία για το σωτήριο όνομα του Θεού. Να προσφέρει τον άρτο της ζωής, το λόγο της αληθείας, στηριγμένος στη σχετική διδασκαλία του Ιησού Χριστού, όπως αναπτύσσεται στα ιερά Ευαγγέλια. Παράλληλα με το στρατιωτικό αξίωμα στην ρωμαϊκή Ιεραρχία, είχε λάβει και το διακόνημα του διδασκάλου από τον πραγματικό βασιλιά, το Χριστό ("της παρά του όντως βασιλέως μυστικής δεδομένης διδασκαλικής αξίας").

Ενωρίς έστρεψε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του προς τα παιδιά και τους νέους. Σχημάτισε έναν κύκλο από αυτούς και ενδιέτριβαν στη μελέτη της Αγίας Γραφής. Όπως αναφέρεται σε κάποιο "Μαρτύριο" του ήταν "ερμηνεύων και δεικνύς", ενώ σε ψηφιδωτό που διασώθηκε στον περίφημο ναό του στη Θεσσαλονίκη παριστάνεται έχοντας γύρω του παιδιά.

Η ενασχόληση του με τους νέους αποδεικνύεται και από τη φράση του Αγίου Νέστορα "ο Θεός Δημητρίου", γιατί μαρτυρεί ότι και ο γενναίος αυτός νέος είχε αλιευθεί στο Χριστό από το Δημήτριο.

Οι συγκεντρώσεις των χριστιανών (παιδιών, νέων ή ενήλικων) γίνονταν στη Χαλκευτική Στοά, κάτω από τις υπόγειες καμάρες, κοντά στα δημόσια λουτρά. Στη Στοά αυτή έγινε και η σύλληψη του, όταν τον κατήγγειλαν για τη χριστιανική ιδιότητά του και τη διδασκαλική δράση του. Καθώς οι στρατιώτες τον οδηγούσαν στο Μαξιμιανό, οι ειδωλολάτρες τον λοιδορούσαν, ενώ ο Δημήτριος ομολογούσε με θαυμαστή παρρησία "τω Χριστώ μου πιστεύω μόνον".

Συνέβη την περίοδο εκείνη να βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη ο αυτοκράτορας Μαξιμιανός, ύστερα από το νικηφόρο πόλεμο του εναντίον των Σαυροματών (Σαρματών) και των Σκύθων. Όταν έφεραν μπροστά του το Δημήτριο με την κατηγορία ότι "πρεσβεύει τα των χριστιανών και περιγελά τους θεούς των ειδώλων", καταλήφθηκε από απορία αλλά και οργή. Ήταν δυνατόν ο ανθύπατος Δημήτριος, που σε τόσο νεαρή ηλικία είχε τιμηθεί με τέτοιο αξίωμα από τον ίδιο τον αυτοκράτορα, να είναι χριστιανός; Ζήτησε μάρτυρες να το επιβεβαιώσουν, γιατί δεν ήθελε να το παραδεχτεί.

5. Διάλογος με τον αυτοκράτορα - φυλάκιση του Αγίου.

Οι συναξαριστές και οι εγκωμιαστές του Δημητρίου, ιδιαίτερα δε ο Δημήτριος Χρυσολωράς, περιγράφουν με ενάργεια το διάλογο μεταξύ του Αγίου και του αγέρωχου και σκληρού διώκτη των χριστιανών Μαξιμιανού. Ο Δημήτριος εμφανίζεται μπροστά του χωρίς να δειλιάσει από το μέγεθος της αμείλικτης εξουσίας ή από τα βασανιστήρια που σίγουρα τον περιμένουν. Οι αγιολόγοι περιγράφουν τα όσα διαμείφθηκαν μεταξύ του αυτοκράτορα και του γενναίου ομολογητή του Χριστού και τα οποία περιληπτικά έχουν ως εξής:

Μαξιμιανός: Είναι αλήθεια πως είσαι χριστιανός;

Δημήτριος: Είμαι στρατιώτης του Χριστού και μόνο αυτόν λατρεύω.

Μαξιμιανός: Εγώ σε ανέβασα σε τόσο μεγάλο αξίωμα κι εσύ, Δημήτριε, έτσι μου το ανταποδίδεις;

Δημήτριος: Εγώ, βασιλιά μου, τιμώ τη βασιλεία σου, αλλά πιο πολύ από σένα τιμώ το Θεό του ουρανού και της γης, που είναι βασιλιάς όλου του κόσμου.

Μαξιμιανός: Και ποιος είναι αυτός ο βασιλιάς και Θεός σου;

Δημήτριος: Ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός. Είναι Θεός αληθινός και παντοδύναμος. Αυτόν λατρεύω και τους θεούς των ειδωλολατρών δεν τιμώ, αλλά τους μυκτηρίζω και τους σιχαίνομαι. Όσο για τις τιμές και τα αγαθά που δίνεις σ' εκείνους που πειθαρχούν σ' εσένα, πως είναι δυνατό να συγκινήσουν όποιον περιφρονεί την πρόσκαιρη εξουσία σου, την ίδια τη βασιλεία σου, τον πλούτο και τη δόξα σου; Αν μάλιστα με θανατώσεις θέλω να ξέρεις ότι θα κάνεις για μένα αυτό που περισσότερο απ' όλα εύχομαι: Με στέλνεις μια ώρα αρχύτερα στην αληθινή ζωή και σ' Εκείνον που ποθώ περισσότερο από καθετί.

Παρά το γεγονός ότι ο Μαξιμιανός μόλος και μετά βίας συγκρατούσε την οργή του για το τόλμημα του νεαρού ανθυπάτου, ανέβαλε να τον υποβάλει σε βασανιστήρια, γιατί είχε την κρυφή ελπίδα ότι θα μπορούσε να "συνετίσει" το Δημήτριο και να τον αποσπάσει από τη χριστιανική πίστη. Έτσι έδωσε εντολή να φυλακισθεί "στις καμάρες όπου ζέσταιναν νερό για τα γειτονικά λουτρά".

Στο "Μαρτύριο" που συνέταξε ο Άγιος Συμεών ο Μεταφραστής αναφέρεται ότι καθώς ο Δημήτριος ωδηγείτο στη φυλακή χαιρόταν γιατί πλησίαζε το μαρτυρικό του τέλος, αλλά ταυτόχρονα λυπόταν γιατί αυτό καθυστέρουσε αφού αντί για το μαρτύριο τον πήγαιναν στη φυλακή. Όταν τον έκλεισαν σ' αυτήν έλεγε: "Θεέ μου, ρίξε το βλέμμα σου σ' εμένα και βοήθησέ με. Διότι από σένα περιμένω με υπομονή βοήθεια. Είσαι η ελπίδα μου ... Εσένα θα υμνώ όσο θα υπάρχω ...".

Η απάντηση του Κυρίου ήρθε αμέσως με τη μορφή αγγέλου που του έβαλε στεφάνι στο κεφάλι και του είπε: "Ειρήνη σ' εσένα, αθλητά του Χριστού. Έχε θάρρος και δύναμη. Αγώνισου σαν γενναίος άντρας".

6. Νέστορας και Λυαίος.

Ένα από τα προσφιλή θέματα κατά την περίοδο της ρωμαϊοκρατίας ήταν και αυτό της μονομαχίας. Ρωμαίοι κατά κανόνα άντρες μονομαχούσαν - πολλές φορές μέχρι ο ένας να θανατωθεί από τον άλλο - στο κέντρο των σταδίων, ενώ ο φανατισμένος όχλος τους παρότρυνε με φωνές και αλαλαγμούς. Παρόμοιο βάρβαρο θέαμα πρόσφερε την περίοδο του Δημητρίου και ο αυτοκράτορας Μαξιμιανός που βρισκόταν, όπως σημειώθηκε ήδη, στη Θεσσαλονίκη.

Ο αυτοκράτορας είχε μαζί του έναν Σκύθο γιγαντώσωμο και πολύ δυνατό, που λεγόταν Λυαίος. Τον είχε σε εύνοια, γιατί έτσι που μέχρι τότε ήταν ανίκητος τον έβγαζε ασπροπρόσωπο. Όμως ένα απρόσμενο γεγονός επρόκειτο να φέρει στο Μαξιμιανό μεγάλη απογοήτευση, λύπη και οργή. Και ποιο ήταν αυτό;

Νεαρός άντρας, που ανήκε στον κύκλο των μαθητών του φυλακισμένου πλέον Δημητρίου, ο Νέστορας, είχε ακούσει πολλές φορές να γίνεται λόγος για τον αλαζόνα και υπερήφανο Λυαίο. Έτσι όταν μια μέρα ο Λυαίος βρισκόταν στον κέντρο του κατάμεστου σταδίου της Θεσσαλονίκης και προκαλούσε σε μονομαχία όποιον τολμούσε, πήρε την απόφαση να ταπεινώσει το βάρβαρο Σκύθη, όπως έκανε κάποτε και ο νεαρός Δαβίδ απέναντι στο Γολιάθ. Θυμήθηκε το Δημήτριο και τα θαύματα που επιτελούνταν με την επίκληση του Θεού των χριστιανών. Σκέφτηκε ότι θα μπορούσε να νικήσει το Λυαίο, αν είχε την ευχή και ευλογία του διδασκάλου του Δημητρίου που ήταν και το πρότυπό του.

Έτρεξε λοιπόν κοντά του, στη φυλακή, έπεσε γονατιστός στα πόδια του και είπε: " Δούλε του Θεού, είμαι έτοιμος και πρόθυμος να μονομαχήσω με τον Λυαίο. Ενίσχυσε με τις ευχές σου και δώσε μου σύμμαχο το δυνατό σου χέρι". Ο Δημήτριος έκανε το σημείο του Σταυρού στο πρόσωπο και την καρδιά του Νέστορα και του είπε: "Και το Λυαίο θα νικήσεις, και υπέρ του Χριστού θα μαρτυρήσεις".

Ο Νέστορας έτρεξε στο στάδιο και αφού προχώρησε έφτασε και σταθθηκε θαρρετά μπροστά στον αυτοκράτορα, που παρακολουθούσε με τους αξιωματούχους και τον όχλο τ' αγωνίσματα και τις μονομαχίες. Του δήλωσε την απόφασή του να αντιμετωπίσει το Λυαίο. Ο Μαξιμιανός θέλησε να τον αποτρέψει βλέποντας το νεαρό της ηλικίας και τη σωματική του ωραιότητα και μη γνωρίζοντας ότι είναι χριστιανός κι έχει την ευχή του Δημητρίου.

Μάταια όμως, γιατί ο Νέστορας επέμενε. Έτσι έδωσε την άδεια να γίνει η μονομαχία.

Ο Νέστορας καθώς προχωρούσε προς τον Λυαίο επικαλούνταν την βοήθεια "του Θεού του Δημητρίου", για να δοξαστεί το όνομά Του, να καταδωθούν οι διώκτες της νέας Πίστης και να τονωθούν οι χριστιανοί που καταδιώκονταν. Ο Λυαίος όταν τον είδε να πλησιάζει γέλασε ειρωνικά, γιατί δεν τον θεώρησε καν ως αντίπαλο. Ο Νέστορας όμως τον πλησίασε ήρεμα και "βγάζοντας τον ακινάκη (περσικό ξίφος πλατύ και μικρού μήκους) από τη θήκη του, πήδησε στο στίβο και παλεύοντας με το βάρβαρο Λυαίο του κάρφωσε την καρδιά", όπως κατά λέξη αναφέρει ο Συμεών ο Μεταφραστής.

Το τι επακολούθησε δεν είναι ανάγκη να περιγραφεί. Οργισμένος με την αναπάντεχη εξέλιξη ο Μαξιμιανός επέστρεψε στα ανάκτορα. Δεν ήθελε να παραδεχτεί αυτό που συνέβη. Γι' αυτό και απέδωσε τη νίκη του Νέστορα σε μάγια. Έστειλε λοιπόν και κάλεσε το γενναίο αθλητή. Τον ρώτησε: "Ποιες μαγείες χρησιμοποίησες και ποιοι σε βοήθησαν να νικήσεις τον Λυαίο;" Για να πάρει την γεμάτη παρηυσία απάντηση: "Μαγείες, βασιλιά μου, δεν χρησιμοποιούνται από τους χριστιανούς. Και κανέναν άλλο δεν είχα συνεργό, παρά μόνο τον Θεό του Δημητρίου".

Το ποτήρι ξεχείλισε για τον αυτοκράτορα στο άκουσμα των λόγων αυτών. Και με προσταγή του αποκεφαλίστηκε αμέσως ο γενναίος μάρτυς του Χριστού Νέστορας, από τον σωματοφύλακα του βασιλιά Μινουκιανό, ο οποίος μάλιστα χρησιμοποίησε τον "ακινάκη" (ξίφος) του ιδίου, αυτόν που κατέβαλε το Λυαίο.

Έτσι ο Νέστορας ανέβηκε στους ουραμούς με τα αίματα του μαρτυρίου, για να λάβει το στεφάνι της διπλής του νίκης.

7. Η μαρτυρική τελείωση του Δημητρίου.

Η αναστάτωση που δημιουργήθηκε στη Θεσσαλονίκη από τον απρόσμενο θάνατο του Λυαίου καθώς και την οργή του Μαξιμιανού και τον αποκεφαλισμό του Νέστορα, όπως ήταν φυσικό έδωσε νέα αφορμή στους ειδωλολάτρες να εκτοξεύσουν καινούργιες διαβολές σε βάρος του φυλακισμένου Δημητρίου. Τον κατηγορήσαν μάλιστα στα ίσια, ότι εκείνος υπήρξε ο αίτιος της εξόντωσης του Λυαίου, πράγμα που επέτεινε τη σύγχυση και το θυμό του αυτοκράτορα.

Ο οποίος, στα πλαίσια του σκληρού διωγμού που είχε κηρύξει κατά των χριστιανών, δεν καθυστέρησε να δώσει αυστηρή εντολή για την θανάτωση του Δημητρίου με λογχισμούς στη φυλακή που ήταν δέσμιος. Οι στρατιώτες έσπευσαν να συμμορφωθούν αμέσως. Όταν τους είδε εκείνος να πλησιάζουν στο κελί του, κατάλαβε ότι επίκειται αυτό που περίμενε πως θα γίνει. Ελπίζοντας μάλιστα ότι θα λογχευθεί όπως και ο Κύριος του, σήκωσε ψηλά το χέρι του και πράγματι δέχτηκε στο πλευρό του απανωτά χτυπήματα με τις λόγχες και έτσι "ετελειώθη", λαμβάνοντας το στεφάνι του μαρτυρίου, για να συγκατοικεί πλέον με το Χριστό που ποθούσε.

Το αγνό και τίμιο σώμα του μεγαλομάρτυρα Δημητρίου, πορφυρωμένο από τα αίματα κειτόταν στο δάπεδο της φυλακής, μέχρι που κάποιοι από τους χριστιανούς - μετά από "υπόδειξη" του αγίου - πήγαν νύχτα, έλαβαν τη σορό του, τη νεκροστόλισαν και την έθαψαν στο σημείο του μαρτύρησε. Ο συναξαριστής του αναφέρει πως όταν οι στρατιώτες λόγχιζαν την πλευρά του Δημητρίου ένας υπηρέτης του, ο Λούπος, που βρισκόταν εκεί "έβαλε πάνω στην ιερή επωμίδα του αγίου, όσο από το μαρτυρικό αίμα μπόρεσε", ενώ ράντισε μ' αυτό και πήρε μαζί του το δαχτυλίδι του αγίου. Αργότερα, χάρη σ' αυτά τα δύο, επιτελούσε πολλά και διάφορα θαύματα.

Οι εγκωμιαστές του χαρακτηρίζουν το μαρτύριο "χριστομίμητον" και το σώμα του "θεοειδέστατον και λαμπρότατον". Στο δε σημείο της ταφής του επρόκειτο να να εγερθεί μεγαλοπρεπής ναός. Και ιδού πως έγινε τούτο.

8. Τα ιερά λείψανα και ο ναός του Μεγαλομάρτυρα.

Τα θαύματα που γίνονταν στον τάφο όπου βρίσκονταν τα ιερά λείψανα ακούγονταν όχι μόνο στη Θεσσαλονίκη αλλά και σ' όλη τη Μακεδονία, τη Θεσσαλία και ακόμα πιο μακριά. Δεν υπήρχε πλέον ο κίνδυνος της ειδωλολατρίας μετά την επικράτηση του Χριστιανισμού, από το Μέγα Κωνσταντίνο κι εξής (306-337).

Ο τότε έπαρχος του Ιλλυρικού Λεόντιος, σημαντικό πρόσωπο και πιστός χριστιανός, πηγαίνοντας στη Δακία, αρρώστησε στη Θεσσαλονίκη τόσο βαριά, που επιθυμούσε το θάνατο για να λυτρωθεί από τους πόνους. Όταν πια η θεραπεία του είχε αποκλειστεί από τους γιατρούς, ο Λεόντιος κατέφυγε στον Άγιο Δημήτριο, ελπίζοντας να ιαθεί. Τον πήγαν ξαπλωμένο στο κρεβάτι στον τόπο που ήταν ενταφιασμένος ο Άγιος. Και, ω του θαύματος! Μόλις

εναποτέθηκε το κρεβάτι του στο σημείο εκείνο και ο Λεόντιος επικαλέστηκε τη μεσιτεία του μεγαλομάρτυρα, εξαφανίστηκε η βαριά αρρώστια του αμέσως. Αλλά και ο ίδιος έσπευσε να ανταποδώσει την ευεργεσία: Κατεδάφισε το μικρό ναό πάνω από τον τάφο του αγίου και οικοδόμησε μεγάλη εκκλησία προς τιμήν του Δημητρίου, που σωζόταν ακόμη στα χρόνια του Συμεών του Μεταφραστή ο οποίος κάνει λόγο γι' αυτής (10ος αιώνας), αναφέροντας: "Ο ναός αυτός υπάρχει και σήμερα, χτισμένος περικαλλής. Και δεν υστερεί από κανέναν άλλο από εκείνους που προκαλούν το θαυμασμό και τέρπουν τα μάτια για το κάλλος ή το μέγεθός τους".

Ο Λεόντιος φεύγοντας για το Σίρμιο (πόλη κοντά στη σημερινή Μητροβίτσα της Σερβίας), θέλησε να πάρει μαζί του τεμάχια ιερού λειψάνου του μεγαλομάρτυρα, για ν' ανεγείρει κι εκεί ναό προς τιμή του. Ο άγιος όμως εμφανίστηκε στον ύπνο του και τον απέτρεψε από το να κάνει κάτι τέτοιο. Αργότερα αποπειράθηκαν να κάνουν το ίδιο οι αυτοκράτορες Ιουστινιανός και Μαυρίκιος, εμποδίστηκαν όμως από τον Δημήτριο. Καθηγητής - ερευνητής πανεπιστημίου της Γερμανίας απέδειξε "ότι ουδείς διαμελισμός λειψάνων έλαβε χώραν εν Θεσσαλονίκη και αλλαχού κατά τους πρώτους αιώνας" (B. Kotting).

9. Θαυματουργός και μυροβλήτης.

Ο μεγαλομάρτυρας και αθλοφόρος Δημήτριος έγινε, πολύ σύντομα μετά το μαρτυρικό του τέλος, γνωστός ως μυροβλήτης και θαυματουργός. Διότι ο τάφος του μεταβλήθηκε σε πηγή, από την οποία ανέβλυζε ιαματικό και ευωδιαστό μύρο, με την επίκληση δε του ονόματος και των πρεσβειών του γίνονταν πάμπολλα θαύματα. Πολλοί από τους εγκωμιαστές του αγίου Δημητρίου κάνουν σαφέστατες αναφορές για τη ροή του μύρου, όπως οι: Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, Γρηγόριος ο Παλαμάς, Ιωάννης Σταυράκιος, Πλωτινός Θεσσαλονίκης και ιδιαίτερα ο Δημήτριος Χρυσολωράς που περιγράφει το γεγονός με λεπτομέρειες.

Τα σημαντικότερα από τα θαύματα αυτά έχουν περιληφθεί όπως ήδη σημειώσαμε, στα τρία βιβλία των θαυμάτων. Αξιοσημείωτο είναι ότι τα πρώτα θαύματα επιτέλεσε ο υπηρέτης του Λούπος, χρησιμοποιώντας το ραντισμένο με το μαρτυρικό αίμα του αθλοφόρου δαχτυλίδι του.

Για την οικοδομή των αναγνωστών μας, αλλά κυρίως για να δοξαστεί το όνομα του Θεού, ο οποίος "τοις αγίοις τοις εν τη γη αυτού εθαυμάστωσεν", παραθέτουμε σύντομη επιλογή θαυμάτων του μεγαλομάρτυρα:

- Αναφέρθηκε ήδη η ίαση του Λεοντίου, επάρχου του Ιλλυρικού, που είχε ως άμεσο αποτέλεσμα και την ανέγερση μεγαλοπρεπούς ναού προς τιμήν του Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη. Ο ναός αυτός καταστράφηκε από πυρκαγιά στα χρόνια της βασιλείας του Ηράκλειου (610-641), αλλά γρήγορα αποκαταστάθηκε.

- Ένα από τα παλαιότερα, επίσης, θαύματα θεραπείας έγινε στον Μαριανό, άνδρα επιφανή, συγκλητικό και αργότερα ύπαρχο του Ιλλυρικού. Ο οποίος αφού δοκιμάστηκε πνευματικά από τον διάβολο με τους οκτώ λογισμούς - πειρασμούς της πονηρίας (γαστριμαργία, πορνεία, φιλαργυρία, οργή, λύπη, ακηδία, κενοδοξία, υπερηφάνεια) και με την δύναμη του Χριστού τους κατανίκησε, στο τέλος ο διάβολος έστρεψε τον πόλεμο κατά του σώματος του Μαριανού: Έπαθε σωματική παράλυση. Κανένα μέλος του δεν μπορούσε να κινηθεί. Ακόμα και την τροφή έβαζαν στο στόμα του ξένα χέρια. Όταν οι καλύτεροι γιατροί του Ιλλυρικού δεν κατάφεραν να τον θεραπεύσουν, μετά από εμφάνιση του Αγίου στον ύπνο ενός αφοσιωμένου αυλικού, μεταφέρθηκε ο Μαριανός στο ναό του μεγαλομάρτυρα Δημητρίου και μετά από θερμή προσευχή του κι ενώ εξαντλημένος αποκοιμήθηκε στο δάπεδο του ναού, είδε τον Άγιο να εμφανίζεται και να του λέει: "Ο Χριστός σε θεραπεύει, ο Θεός μας που ανορθώνει τους τσακισμένους" (Ψαλμ. 144, 14). Και το θαύμα έγινε! Ο Μαριανός σηκώθηκε όρθιος, υγιής και όχι μόνον οι παρόντες αλλά και όλοι οι Θεσσαλονικείς που έβλεπαν θεραπευμένο τον ύπαρχο τους "έδιναν δόξα στο Θεό".

- Ένας άλλος, επίσης ευγενής στην καταγωγή αλλά και πιστός χριστιανός, διοικητής της στρατιάς του Ιλλυρικού, υπέφερε από ανυπόφορη γαστρορραγία. Όταν η επιστήμη είχε πει την τελευταία της λέξη, ο διοικητής αυτός ζήτησε να τον πάνε "στον οίκο του προσάτη της πόλεως" τους, εννοώντας το ναό του αγίου Δημητρίου. Πράγμα που φυσικά έγινε αμέσως. Είναι χαρακτηριστικό ένα σχετικό απόσπασμα που αναφέρει στο Α' βιβλίο των θαυμάτων ο Ιωάννης, αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης: "Εκείνος που δεν μπόρεσαν καθόλου να ωφελήσουν ο πλούτος, η καταγωγή, τα βοηθήματα, η ιατρική, το πλήθος των φυλαχτών (γιατί ούτε αυτά παρέλειψαν οι συγγενείς

του) αυτός τον έκανε υγιή και δυνατό σε ελάχιστο χρόνο, όχι μόνο σωματικά αλλά και ψυχικά, ο μιμητής του Κυρίου του, ο πράγματι σωζοπολίτης και υπερένδοξος αθλοφόρος του Χριστού, Δημήτριος".

- Κάποτε χτύπησε τη Θεσσαλονίκη και τις γύρω περιοχές μια φοβερή αρρώστια, με αποτέλεσμα να πεθαίνουν νήπια, παιδιά και ώριμοι άντρες, ενώ "εξαιρούνταν οι πιασμένοι από βαθιά γεράματα"! γιατί σκοπός της μάστιγας αυτής ήταν να μετανοήσουν οι άνθρωποι που είχαν ξεφύγει από το δρόμο του Θεού. Έτσι, όταν οι χριστιανοί κατέφυγαν στους ναούς και κυρίως του αγίου Δημητρίου, φάνηκε και το μέγεθος της φιλανθρωπίας του Θεού και η μεσιτεία του μεγαλομάρτυρα: Όσους επισκεπτόταν ο άγιος τη νύχτα, το πρωί γίνονταν καλά, όσους ξεπερνούσε κατά τις επισκέψεις του στον ύπνο τους. ή έφευγαν αμέσως από τη ζωή ή μετά από πολύ καιρό, πάλι μετά από ευσπλαχνία του Αγίου, ενώ κανένας απ' τους πιστούς που είχαν καταφύγει στο ναό του δεν κόλλησε την αρρώστια. (Ο Ιωάννης, αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, που εξιστορεί το θαύμα, απαντά με πειστικό τρόπο στο ερώτημα των συγχρόνων του: "Πως μας πείθεις ότι αυτά τα έκανε ο υπερένδοξος Δημήτριος;". Ο χώρος δεν επιτρέπει την ανάπτυξη του).

Ο ίδιος αρχιεπίσκοπος περιγράφει λεπτομερώς:

- Τη θεραπεία ενός δαιμονισμένου, που είχε γίνει "νεωστί" (πρόσφατα).

- Την με θαυματουργικό τρόπο παρακώλυση για να μη σταλεί τεμάχιο λειψάνου του Αγίου στον αυτοκράτορα Μαυρίκιο (582-610) που το είχε ζητήσει ως βοήθεια του στον πόλεμο.

- Την παρακώλυση του αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ευσέβιου (περίπου το 590-610) από την εκτέλεση της απόφασης του να λιώσει τον ασημένιο αρχιερατικό θρόνο ώστε με το υλικό του να φιλοτεχνηθεί το κιβώτιο του μεγαλομάρτυρα. Την ποσότητα του ασημιού πρόσφερε - μετά από υπόδειξη του Αγίου - ένας χριστιανός με τ' όνομα Μηνάς.

- Την τιμωρία του νεωκόρου Ονησιφόρου - για σωφρονισμό - επειδή έσβηνε γρήγορα τα μεγάλα κεριά που άναβαν στο κιβώριο του Αγίου οι χριστιανοί, νομίζοντας ότι έκανε οικονομία για λογαριασμό του ναού. Ο μεγαλομάρτυρας εμφανίστηκε στον ύπνο του, του υπέδειξε ότι αυτό που κάνει δεν του αρέσει, διότι "το κεριό που προσφέρεται όσο καίει τόσο υποκινεί τους Αγίους να πρεσβεύουν για τον χριστιανό που το άναψε", κι όταν ο Ονησιφόρος αποπειράθηκε να επαναλάβει την πράξη του, ο Δημήτριος του

φώναξε τόσο δυνατά "πάλι τα ίδια;" που ο νεωκόρος πετάχτηκε έξω από τις θύρες του κιβωρίου άπνοος και άφωνος, σα νεκρός, μέχρι που συνήλθε μετανοημένος.

- Τη σωτηρία της Θεσσαλονίκης από μεγάλη πείνα που έπεσε στους κατοίκους της μετά την αποτυχημένη πολιορκία της πόλης από τους Αβασσοσλάβους το έτος 597. Ο άγιος Δημήτριος εμφανίστηκε σε κάποιον πλοιοκτήτη που λεγόταν Στέφανος κι ήταν έτοιμος να οδηγήσει το φορτωμένο με σιτάρι μεγάλο πλοίο ουτ από τη Χίο στην Κωνσταντινούπολη. Τον έπεισε να πλεύσει στη Θεσσαλονίκη για να σωθούν οι κάτοικοι της που λιμοκτονούσαν. Πράγμα του έγινε! Γύρω στο έτος 610 έσωσε και πάλι με θαυμαστή παρέμβαση του την πόλη του από νέα πείνα που τη μάστιζε, πείθοντας πολλούς караβοκύρηδες να καταπλεύσουν στο λιμάνι της με ποικιλία εμπορευμάτων και τροφίμων, ενώ άλλος ήταν αρχικά ο προορισμός τους.

- Τη διάσωση από αρπαγές του ναού του Αγίου, όταν λόγω εμπρησμού του κιβωρίου την ημέρα της πανήγυρης του (26 Οκτωβρίου) ο μεγαλομάρτυρας απέτρεψε το ανοσιούργημα τούτο και με όργανό του τον διευθυντή της στρατιάς των υπάρχων του Ιλλυρικού, έστειλε όλους τους νέους και άντρες στα τείχη της πόλης για ν' αποκρούσουν του Σκλαβηνούς που χωρίς να το ήξερε ο ύπαρχος ερχόταν για να επιτεθούν κατά της Θεσσαλονίκης.

- Άλλες μαρτυρημένες θαυματουργικές επεμβάσεις του μεγαλομάρτυρα Δημητρίου είναι η θεραπεία ενός Θεσσαλονικέα που μεταβαίνοντας στην Κωνσταντινούπολη αρρώστησε και έχασε το φως του, καθώς και άλλου τυφλού από την Αδριανούπολη, οι οποίοι ανέβλεψαν. Η προστασία Ιταλών προσκυνητών (στις αρχές του 10ου αιώνα) από τους Σαρακηνούς που είχαν αλώσει τη Θεσσαλονίκη. Η θεραπεία ενός πολύ βαριά αρρώστου, που κείτονταν παράλυτος.

Η εμφάνιση του σε γεωργό του χωριού Δρακοντία της Καππαδοκίας και η αποκάλυψη ότι στο σημείο που ετοιμαζόταν να φτιάξει αλώνι υπήρχε παλαιότερα ναός του, πράγμα που επιβεβαιώθηκε όταν οι χριστιανοί του χωριού έσκαψαν και βρήκαν τα θεμέλια του.

10. Πολιούχος της Θεσσαλονίκης.

Ιδιαίτερη τιμή απονέμεται στο μεγαλομάρτυρα Δημήτριο ως πολιούχο της Θεσσαλονίκης. Ιδιότητα που στο διάβα των αιώνων επιβεβαιώθηκε

από πολλές σωτήριες επεμβάσεις του. Δίκαια λοιπόν οι υμνογράφοι, εγκωμιαστές και βιογράφοι - συναξαριστές τον χαρακτηρίζουν "αρχέτυπον αρετής και φιλοπατρίας", "σωσίπατριν", "υπέρμαχον", "φιλλόπολιν", "πάτρωνα και σωτήρα της πόλεως".

Πολλοί και αρκετές φορές τον είδαν πάνω στα κάστρα ως απλό στρατιώτη ή ως καβαλάρη να πολεμά τους εχθρούς, ή να περπατά πάνω στα κύματα και να καταποντίζει τα καράβια των αντιπάλων, σώζοντας την πόλη.

Το έτος 597 η Θεσσαλονίκη πολιορκήθηκε από τους Σλάβους, με την συνεργία των Σκλαβηνών, με τόσο πολύ στρατό που ήταν ο μεγαλύτερος που εμφανίστηκε ποτέ στην πόλη. Ήδη όπου στρατοπέδευαν αφάνιζαν πηγές, καλλιέργειες, ανθρώπους και το βιος τους. Χαράματα της 23ης Σεπτεμβρίου έκαναν την πρώτη επίθεση τους στα τείχη. Τότε λοιπόν εμφανίστηκε "όχι πλέον με νοερή επισκίαση αλλά με οφθαλμοφανή ενέργεια σε σχήμα οπλίτη επάνω στο τείχος" ο άγιος Δημήτριος. Και χτύπησε με τη λόγχη του τον πρώτο βάρβαρο επιδρομέα, ο οποίος είχε ήδη σκαρφαλώσει με ειδική σκάλα ως επάνω στην έπαλξη. Πέφτοντας αυτός συμπαρέσυρε και όσους τον ακολουθούσαν στην ίδια σκάλα. Οι βάρβαροι που είδαν το γεγονός καταλήφθηκαν από δειλία και απομακρύνθηκαν από το τείχος. Στο μεταξύ όμως όλοι οι στρατιώτες και φρουροί της πόλης έσπευσαν στις επάλξεις τους γιατί ως τότε δεν ήξεραν ότι ο εχθρός είχε φτάσει στη Θεσσαλονίκη, επειδή - κατά τις πληροφορίες - τον περίμεναν 3-4 ημέρες αργότερα.

Μπροστά στο μέγα πλήθος των βαρβάρων πολιορκητών οι σχετικά λίγοι φρουροί και υπερασπιστές της πόλης, καθώς και ο λαός, έχασαν το θάρρος τους και την ελπίδα ότι μπορούν να σωθούν. Τότε λοιπόν ο αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ευσέβιος απεκάλυψε μια οπτασία που είχε δει στον ύπνο του οκτώ ή δέκα μέρες νωρίτερα από την πολιορκία. Ήταν λέει, στο θέατρο - απορούσε κι ο ίδιος πως βρέθηκε σε τόπο ακατάλληλο για την ιδιότητα του - όταν εμφανίστηκε μπροστά του ένας τραγωδός, που του είπε· "μείνε εδώ, γιατί έχω να εκτραγωδήσω εσένα και τη θυγατέρα σου". Ο Ευσέβιος του είπε· "μη κάνεις τον κόπο, διότι ούτε εγώ ούτε θυγατέρα έχω, ούτε για μένα έχεις να ετραγωδήσεις τίποτα". Ο τραγωδός επέμενε· "και θυγατέρα έχεις, και μάλιστα πολύτεκνη, και μαζί μ' αυτήν πρέπει κι εσένα να εκτραγωδήσω".

Τότε ο αρχιεπίσκοπος κατάλαβε ότι ως θυγατέρα του εννοούσε τη Θεσσαλονίκη. Και φωνάζοντας δυνατά είπε στον τραγωδό: "για το Θεό, να

μην εκτραγωδήσεις ούτε εμένα, ούτε τη θυγατέρα μου που λες". Ο τραγωδός επέμενε, το ίδιο και ο Ευσέβιος, ώσπου ξαφνικά ο πρώτος εξαφανίστηκε από τη σκηνή. Όταν ξύπνησε, συνειδητοποίησε ότι το όνειρο ήταν μια προειδοποίηση για επερχόμενο μεγάλο κακό. Έτσι λοιπόν παρακαλούσε τον Θεό ν' απομακρύνει τη συμφορά. Όταν μάλιστα πολιορκήθηκε η πόλη από τόσους βαρβάρους κατάλαβε ότι αυτό ήθελε να εκτραγωδήσει ο ηθοποιός.

Ο πολιούχος όμως Δημήτριος έκανε το θαύμα του. Συμπαρέταξε στα τείχη και τα κάστρα αμέτρητο πλήθος άγνωστων αντρών "που κανένας πολίτης δεν είχε δει ποτέ". Ήταν φανερό ότι δεν επρόκειτο για τίποτα άλλο παρά για την θαυμαστή επέμβαση του, που ενίσχυσε το φρόνημα των Θεσσαλονικέων και έσπειρε το φόβο στους αντιπάλους. Το ίδιο έκανε και την όγδοη ημέρα της πολιορκίας, όταν - κατά την ομολογία στρατιωτών του εχθρού - επιτέθηκε στο στρατόπεδο τους και τους διασκόρπισε: "Ως αρχηγό του στρατού, είπαν εκείνοι, είδαμε έναν άντρα ξανθό και λαμπρό, καβάλα σ' ένα άλογο. Φορούσε λευκό ιμάτιο. Ήταν ο άγιος Δημήτριος. Η πόλη σώθηκε.

Με την πολιορκία αυτή συνδέεται και το θαυμαστό γεγονός της οπτασίας των αγγέλων που συνέβη την τρίτη μέρα της πολιορκίας και περιγράφεται λεπτομερώς στο 15ο κεφάλαιο των θαυμάτων του αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ιωάννου.

Το έτος 615, στα χρόνια της βασιλείας του Ηράκλειου, μετά από πολλές άλλες επιτυχίες τους οι Σκλαβηνοί πολιορκήσαν τη Θεσσαλονίκη. Με θαυματουργική πάλι επέμβαση του μεγαλομάρτυρα Δημητρίου αποκρούστηκε και η θεοφρούρητη πόλη διασώθηκε. Δύο χρόνια αργότερα έκανε επιδρομή εναντίον της και ο χαγάνος, αρχηγός των Αβάρων. Κι αυτός αποκρούστηκε και σώθηκε η Θεσσαλονίκη με την επέμβαση και πάλι του Δημητρίου.

Αφού σώθηκε η πόλη από τους δύο αυτούς εχθρούς, επλήγη από μεγάλους σεισμούς που ναι μεν σώριασαν σε ερείπια πολλές κατοικίες και άλλα δημόσια κτίρια, όμως κανένας από τους κατοίκους της δεν έχασε τη ζωή του. Γεγονός που όλοι το απέδωσαν στον πολιούχο τους άγιο.

Παραλείποντας, από έλλειψη χώρου, την αναφορά και άλλων θαυμάτων που αφορούν στη σωτηρία της Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο της βυζαντινής αυτοκρατορίας, επισημαίνουμε ότι:

- Στης 26 Οκτωβρίου του 1912 (εορτή του αγίου) απελευθερώθηκε η πόλη από τον οθωμανικό ζυγό.

- Στις 26 Οκτωβρίου του 1944 έφυγαν από τη Θεσσαλονίκη οι τελευταίοι Γερμανοί στρατιώτες (λήξη της κατοχής της).

- Στις 20 Ιουνίου του 1987, ημέρα του μεγάλου σεισμού στην πόλη και την περιοχή, εντοπίστηκαν στην Ιταλία τα ιερά λείψανα του μεγαλομάρτυρα (που είχαν λαφυραγωγήσει οι Σταυροφόροι) και στις 25 Οκτωβρίου του 1978 ανακομίστηκαν με τιμή και ευλάβεια και εναποτέθηκαν στον μεγαλοπρεπή ναό του, το καύχημα της πόλης και της Μακεδονίας.

11. Η εικονογράφηση του Αγίου.

Πάμπολλες είναι οι απεικονίσεις που αφιερώνονται στο μεγαλομάρτυρα και μυροβλήτη άγιο Δημήτριο σε χειρόγραφους κώδικες, σε φορητές εικόνες και σε τοιχογραφίες. Απεικονίζουν τον ίδιο, ή σκηνές από το βίο και το μαρτύριο του και θαύματα θεραπείας, ή σωτηρίας της Θεσσαλονίκης: Ενώπιον του Μαξιαμιανού, στη φυλακή, ευλογώντας το Νέστωρα, δρακοντοκτόνος, ενώ λογχίζεται, η κοίμησή του κλπ. Ιδιαίτερα αγαπητής στους αγιογράφους είναι η απεικόνιση του Μαρτυρίου του, διότι αυτό σχετίζεται και με το ιαματικό μύρο, πράγμα που τονίζεται πολύ και στην υμνολογία της εορτής. Επίσης η παράστασή του ως στρατιωτικού αγίου, πεζού ή καβαλάρη με πλήρη πολεμική εξάρτυση, Η εικόνα του ως έφιππου "αγαπήθηκε περισσότερο, γιατί ενσαρκώνει τα ελληνικά ιδεώδη της παλικαριάς και της λεβεντιάς", όπως εύστοχα παρατηρήθηκε.

Σε μερικές εικόνες ζωγραφίζονται μαζί με τον άγιο Γεώργιο, ως μάρτυρες, ντυμένοι με πλούσιες πλουμιστές φορεσιές.

Σε όλες τις απεικονίσεις του "η έκφραση του προσώπου αποπνέει ευγένεια και ψυχική καλλιέργεια. Το στοχαστικό του βλέμμα κοιτάζει πέρα από τον κόσμο αυτό, βυθισμένο στους ουράνιους ορίζοντες. Ο φωτοστέφανος που περιβάλλει το κεφάλι του είναι σύμβολο του ανέσπερου και άδυτου φωτός", στο οποίο τέρπεται ο άγιος".

Οι χριστιανοί που τόσο πολύ ευλαβούνται τον ιερή μνήμη του και τιμούν το γενναίο μαρτύριο του με ναούς, παρεκκλήσια, εξωκκλήσια και προσκυνητάρια, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σ' όλες τις ορθόδοξες εκκλησίες, δεν θα πάψουν ποτέ να τον ικετεύουν.

**Φύλαττε τους δούλους σου αθλητά, μάρτυς μυροβλύτα τους τιμώντάς σε
ευσεβώς, και ρύσαι κινδύνων και πάσης άλλης βλάβης, Δημήτριε
τρισμάκαρ ταις ικεσίαις σου. (Μεγαλυνάριον).**

Πηγή : <https://religious.gr/>